

Vuoden 2024 talousarvio ja taloussuunnitelma 2025-2026

Kaupunginhallitus 20.11.2023 § 403
911/02.02.00/2023

Valmistelija: kaupunginjohtaja Eero Vainio ja vt. talousjohtaja Sami Koskikallio, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2024

Vuoden 2024 talousarviota laaditaan olosuhteissa, joissa Ukrainassa ja Israelissa käydään sotaa, inflaatio on asettunut korkeahkoihin lukemiin ja korkotasot näyttävät voivan asettua neljän prosentin tuntumaan. Siinä missä Yhdysvaltain talous on vahvassa iskussa Suomen rakennussektori on hiljaisempi kuin kertaakaan sitten talvisodan ja kotimaan talouskehityksen näkymä sumuinen. Vaikeasta maailmantilanteesta ja pandemiasta huolimatta Raisio on jatkanut kasvuaan neljättä vuotta eli meitä raisiolaisia on lähes 25.300. Seudullisena alisuoriutujanakin välillä pidetty Raisio on myös niittänyt menestystä erilaisissa kaupunkivertailuissa ollen muun muassa asuntoluottoluokituksessa Suomen parhaassa A-luokassa. Raisio on myöskin noteerattu yhdeksi Suomen perheystävällisimmistä kaupungeista ja keskustan viheralueet ovat meillä parhaiten saavutettavissa.

Vuonna 2023 on otettu lukuisia kehitysaskelleita kaupungin kehityksessä: palveluverkkopäätösten toteuttaminen alkoi Tiedonpuiston koulun rakennustöiden käynnistämällä, Playa del Raisiota on kehitetty edelleen ja rannalla pidettiin menestyksekkäät festivaalit, asukasbudjettiprosessi otettiin onnistuneesti käyttöön, Suomen suurimpiin kuuluva virtavesien ennallistamishanke eli Raisionjoen ennallistaminen valmistui, Raision harrastamisen malli vakiintui ja urauurtava ”Hyvällä sykkeellä töissä” -työhyvinvointihanke käynnistyi yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa. Kaupunkistrategiaan perustuvaa kehittämistä on tehty laaja-alaisesti ja kumppanuuksia yritysten, yhdistysten ja naapurikaupunkien kanssa on vahvistettu. Kaupunkiin on sijoittunut edelleen merkittävä määrä uusia yrityksiä ja asukkaita. Vuoden 2024 talousarviossa on jatkettu strategian tavoitteiden ja mittaroinnin kehittämistä.

Vuosi 2023 on ollut ensimmäinen vuosi, jolloin Raisiolla ei ole omia sosiaali- ja terveyspalveluita järjestettävänä ja näin ollen kaupunki on keskittynyt enemmän uuteen sivistys- ja mahdollistajakaupungin rooliin. Samalla valmistaudumme vuonna 2025 tapahtuvaan TE-palveluiden siirtoon kunnille osana Turun seudun työllisyysaluetta, jonka osaksi valmistellaan Raisiolle laajempaa vastuuta Turun seudun läntisten kuntien palveluiden järjestämisestä.

Vuonna 2024 Raisio jatkaa edelleen vahvaa panostamista strategian toteuttamiseen ja kestäväen kasvun rohkeaan rakentamiseen. Kaupungin tavoitteena on olla vehreä ja vetovoimainen uuden sukupolven kasvukaupunki. Jatkamme panostamista uusien koulujen rakentamiseen, monipuolisten harrastusmahdollisuuksien tarjoamiseen lapsille ja nuorille sekä juhlimme Raision 50-vuotista kaupunkitaivalta suojelemalla Mälikkälä-Kuninkojan Raision puoleiset metsät ja toteuttamalla asukasbudjetin ideoita. Panostamme myös ennätysellisen paljon maahanmuuttajien kotoutumiseen ja laadimme uuden elinvoimaohjelman kasvun rakentamisen pelikirjaksi. Kaupunkisuunnittelussa keskiössä on keskustan arkkitehtuurikilpailu, jonka on tarkoitus toimia keskustavision päivityksenä ja Raision uuden keskustan asemakaavoituksen perustana. Lisäksi

Raision juna-aseman suunnittelu etenee, merelliselle Raisiolle laaditaan visio ja yleiskaavan päivitystyö käynnistetään.

Siinä missä vuosi 2024 on vielä ylijäämäinen näyttäytyvät taloussuunnitelmavuodet kaupungin kasvuinvestointien ja nousseen korkotason johdosta haasteellisilta ja vaativatkin merkittäviä menokasvun hillintätoimia sekä tuottojen kasvattamista. Vuoden 2024 aikana laaditaan vaihtoehtoisia tulojen parantamisen ja menokasvun hillintäsuunnitelmia, joiden tavoitteena on turvata kestävä kasvu, investointikyky ja talouden tasapainottuminen suunnitelmavuosien aikana. Ehdotukset tullaan laatimaan johtoryhmän valmistelusta ja tuodaan tarvittaessa erikseen päätöksentekoon vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2024 talousarvio on niukasti ylijäämäinen. Vuosikate on 8,4 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos on 0,05 miljoonaa euroa. Kaupunkilaisille tarjottavien palvelujen määrä ja laatu pysyvät laadukkaina. Investointeja sisältyy talousarvioon 31,4 miljoonaa euroa (netto) ja investoinneista noin 73,2 % kohdistuu talonrakennushankkeisiin. Raisio on liki 25.300 asukkaan vahvasti kehittyvä kasvukaupunki 150.000 asukkaan kaupungin palveluilla. Kiihtyvän muutoksen keskellä Raisio jatkaa kestävän kasvun rohkeaa rakentamista.

Raision kaupungin vuoden 2024 tuloksen muodostuminen

Raision kaupungin vuoden 2024 talousarvion valmistelun lähtökohtana on toiminut kaupunginhallituksen päättämä talousarviokehys, käydyt keskustelut talousarvion valmistelukokouksissa ja seminaareissa sekä kuluvan vuoden talouden ennuste.

Myös vuonna 2024 yleinen talouskehitys sekä kustannusten kehitys sisältävät maailman tilanteen vuoksi edelleen paljon epävarmuustekijöitä. Kustannusten ja korkojen jatkuva nousu luo epävarmuutta tulevan talousarviovuoden arviointiin. Kaupungilla on edessään historiallisen suuria investointeja ja kaupungin kasvava asukasluvu edellyttää toiminnallisia ja sitä kautta taloudellisia panostuksia palvelutarjonnan ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Lisäksi sote-uudistuksen myötä tuloja ja menoja siirtyi hyvinvointialueelle, mutta kunnalle jäi hoidettavakseen lainat ja tulevat investoinnit aiempaa pienemmällä tulo-rahoituksella.

Raision kaupungin talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025 – 2026 on laadittu kaupunginvaltuuston marraskuussa 2023 päättämien veroprosenttien mukaan kunnallisveroprosentin ollessa 7,60 prosenttia. Kiinteistöverot ovat vuoden 2023 tasolla. Hallitusohjelmaan sisältyvä yleinen kiinteistövero maapohjasta päätettiin ehdollisena 1,30 %:iin.

Vuoden 2024 talousarviossa koko kaupungin tuottojen volyyymi ilman rahoitustuottoja on noin 91,4 miljoonaa euroa. Verotulojen osuus on 60,5 miljoonaa euroa, valtionosuuksien osuus 13,3 miljoonaa euroa ja toimintatuottojen osuus 17,6 miljoonaa euroa.

Toimintakulujen kokonaisuus on noin 83,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut jakaantuvat toimielimittäin seuraavasti: kaupunginhallitus 12,4 miljoonaa euroa, sivistyslautakunta 42,8 miljoonaa euroa, vapaa-aikalautakunta 4,3 miljoonaa euroa, infralautakunta 22,4 miljoonaa euroa ja lupalautakunta 1,5 miljoonaa euroa. Kaupungin merkittävien kulu-erä on palkat; henkilöstökulut ovat yhteensä 50,4 miljoonaa euroa.

Talousarviossa 2024 kaupungin tulos on 0,05 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Investointeja esitetään tehtäväksi yhteensä 31,4 miljoonalla eurolla (netto). Kaupunki joutuu ottamaan uutta lainaa nettona noin 25 miljoonaa euroa. Lainamäärä vuoden 2024 lopussa on arvion mukaan noin 84,4 miljoonaa euroa ja lainamäärä asukasta kohden on 3284 euroa/asukas.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle

- että valtuusto hyväksyy oheisen talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2025 – 2026,

- että lainanottoa koskeva valtuutuspäätös on seuraava:

o kaupunginhallituksella on oikeus ottaa tilapäisluottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi vuoden 2024 aikana 27.764.074 euron määrään asti. Lainanottovaltuus sisältää myös konsernitilin käyttöön liittyvän lyhytaikaisen lainan myöntämisen kaupungin tytäryhteisöille.

o otettavat lainat voivat olla vaihtuvakorkoisia tai kiinteäkorkoisia.

- että kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tekemään hallituksen päätöksistä aiheutuvat tarvittavat muutokset sekä muut tekniset korjaukset talousarviokirjaan sekä päivittämään päätöksessä esitettyä lainanottoa koskevaa valtuutuspäätöstä / lainanottovaltuuden määrää hallituksen päätöksiä vastaaviksi.

Päätös

Emma Lindqvist esitti Hannele Lehto-Laurilan kannattamana, että synnytyssavustus 60.000 euroa palautetaan budjettiin (talousarviokirjan s. 18).

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että esittelijän päätösehdotus on jaa ja Lindqvistin ehdotus on ei. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin kuusi jaa-ääntä (Jari Salonen, Jonni Moislahti, Elisa Vuorinen, Mika Koivisto, Jonna Mero, Jukka Rantala) ja neljä ei-ääntä (Jarmo Rosama, Satu Rantanen, Hannele Lehto-Laurila, Emma Lindqvist). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Pidettiin kokoustauko klo 10.40-10.50

Päätettiin yksimielisesti lisätä luvun 6.4. taulukkoon ”Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä”.

Satu Rantanen, Jonni Moislahti ja Janne Laulumaa poistuivat luvun 6.5. ”Raision Vesi Oy” käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, he ovat yhtiön hallituksen jäseniä (esteellisyyden peruste HL 28 § 1 mom. 5 kohta, ns. yhteisöjäävi).

Heikki Suominen ja Janne Laulumaa poistuivat luvun 6.6. ”Raision Vuokra-asunnot Oy” käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, he ovat yhtiön hallituksen jäseniä (esteellisyyden peruste HL 28 § 1 mom. 5 kohta, ns. yhteisöjäävi).

Keskustelun jälkeen päätettiin yksimielisesti poistaa talousarviokirjan

luvusta 6.6. s. 44 rivi ”kaupungin vuokraamat tukiasunnot”.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti muuttaa luvun 6.6. s. 43 virke: ”Raision Vuokra-asuntojen yhtiöjärjestyksen päivitys käynnistetään vuoden 2024 aikana.” muotoon ”Raision Vuokra-asuntojen yhtiöjärjestys päivitetään vuoden 2024 aikana.”

Esittelijä ehdotti, että lisätään lukuun 9.1.2.2. s. 62 : ”Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden johtamisen ja kehittämisen koordinointi tapahtuu konsernipalveluissa. Kaupungin johtoryhmä, hyvinvointikoordinaattori ja hyvinvointijaosto jatkavat hyvinvointityön kehittämistä vuonna 2024, jolloin päätettäväksi tulee muun muassa hyvinvointisuunnitelma. Hyvinvointijaostolle on talousarviossa varattu 40 000 € toiminnan kehittämiseen.” Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä ehdotti, että lisätään taulukkoon 9.1.3.1 s. 71 Kaupunkitasoiset Elinvoima- ja kilpailukykytoimialan strategiset sitovat tavoitteet strategisen tavoitteen ”Joukkoliikenteen kehittäminen” toiminnalliseen tavoitteeseen ”Kehitämme linja-autoliikennettä vaikuttavasti (Runkoverkosto + sisäiset R-linjat)” seuraava mittari: ”Kaupungin sisäisten joukkoliikennelinjojen suunnittelu sekä yhteensovitus runkolinjaverkoston aloituksen yhteyteen sekä seuraavalle sopimuskaudelle vuodesta 2028 alkaen. Linjojen suunnittelu ja pohjavalmistelu toteutetaan kevään 2024 aikana. Tavoitteena on yhdistää mahdollisimman vaikuttavasti ja kattavasti uudet asuin- ja yritysalueet sekä raisiolaiset käyttäjät joukkoliikenteen äärelle. Linja-autoliikenteen käyttäjämäärä ja kustannukset.” Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

Päätettiin yksimielisesti, että muutetaan termi Mälikkälän-Kuninkojan metsä talousarviokirjassa Kuloistenmetsäksi.

Pidettiin kokoustauko klo 11.35-12.30.

Elisa Vuorinen poistui klo 11.35 ja Tanja Parkko saapui kokoukseen klo 12.30.

Hannele Lehto-Laurila ja Harri Seikola poistuivat klo 12.30 tämän asian aikana.

Jani Suominen poistui klo 12.35 tämän asian aikana.

Hannele Lehto-Laurila palasi kokoukseen klo 12.38.

Mika Koivisto esitti Jukka Rantalan ja Emma Lindqvistin kannattamana, että kappaleeseen 9.3.2 tehdään lisäys: ”Yksityisteiden hoitoa jatketaan toistaiseksi.”

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että esittelijän päätösehdotus on jaa ja Koiviston ehdotus on ei. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin seitsemän jaa-ääntä (Jari Salonen, Jonni Moislahti, Tanja Parkko, Jarmo Rosama, Satu Rantanen, Hannele Lehto-Laurila, Jonna Mero) ja kolme ei-ääntä (Mika Koivisto, Jukka Rantala, Emma Lindqvist). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Jonna Mero esitti Emma Lindqvistin kannattamana muutosta kohtaan

9.3.2: ”Harkon purkupäätös edellyttää asemakaavamuutosta, joka tehdään vuoden 2024 aikana. Purkuun varattu raha voidaan varata vuoden 2025 talousarvioon.”

Tanja Parkko esitti Jukka Rantalan kannattamana, että Harkon purkulupa haetaan ja Harkko puretaan vuoden 2024 aikana.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kaksi esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavaa kannatettua esitystä. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että ensin äänestetään Meron ja Parkon esitykset vastakkain siten, että Meron esitys on jaa ja Parkon esitys on ei. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin kaksi jaa-ääntä (Jonna Mero, Emma Lindqvist) ja kahdeksan ei-ääntä (Jari Salonen, Jonni Moislahti, Tanja Parkko, Jarmo Rosama, Satu Rantanen, Hannele Lehto-Laurila, Mika Koivisto, Jukka Rantala). Puheenjohtaja totesi, että äänestyksen on voittanut Parkon esitys. Puheenjohtaja esitti, että seuraavaksi äänestetään vastakkain esittelijän pohjaehdotus ja Parkon esitys siten, että pohjaehdotus on jaa ja Parkon esitys ei. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa nimenhuutoesitys annettiin kaksi jaa-ääntä (Jonna Mero, Emma Lindqvist) ja kahdeksan ei-ääntä (Jari Salonen, Jonni Moislahti, Tanja Parkko, Jarmo Rosama, Satu Rantanen, Hannele Lehto-Laurila, Mika Koivisto, Jukka Rantala). Puheenjohtaja totesi, että Parkon esitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Mika Koivisto esitti Jukka Rantalan kannattamana, että selvitetään kustannusvaikutukset, jos kasvisruokavaihtoehto muutetaan erityisruokavalioksi.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että esittelijän päätösehdotus on jaa ja Koiviston ehdotus on ei. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin kaksi jaa-ääntä (Jonna Mero, Emma Lindqvist) ja kahdeksan ei-ääntä (Jari Salonen, Jonni Moislahti, Tanja Parkko, Jarmo Rosama, Satu Rantanen, Hannele Lehto-Laurila, Mika Koivisto, Jukka Rantala). Puheenjohtaja totesi, että Koiviston esitys on tullut kaupunginhallituksen päätökseksi.

Esittelijä ehdotti teknistä korjaus s. 86, pilaantuneiden maa-alueiden hoito, lisätään sulkuihin (-50.000 euroa, kj-kierros). Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen yksimielisesti.

Jonni Moislahti ehdotti uutta riviä taulukkoon 9.4.2 s. 91:

Strateginen tavoite

Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus

Toiminnallinen tavoite

Tasapainoinen talous ja tarkoituksenmukainen toiminnan järjestäminen.

Kärkitoimenpide

Varhaiskasvatuksen palveluntuotannossa otetaan huomioon, että monipuoliset palvelut ovat kustannustehokkaita, vastaavat asukkaiden tarpeita, tukevat sujuvaa arkea ja ovat hyvin saavutettavia.

Mittarit

Varhaiskasvatuksen oman tuotannon osuus ja ostopalvelun (=palveluseteli) osuus

Vastuutaho
Sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja

Kaupunginhallitus hyväksyi Moislahden esityksen yksimielisesti.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti yksimielisesti täydentää talousarviokirjan lukuun 9.4.4 sivulle 92 Kj-kierroksen muutoksen varhaiskasvatuksen palveluseteliin varattuun määrärahaan.

Jonni Moislahti esitti Jonna Meron kannattamana, että hankitaan yksi kenttäkeitin esitetyn kahden sijasta (talousarviokirjan luku 10.3, s. 104). Kaupunginhallitus hyväksyi Moislahden esityksen yksimielisesti.

Jani Suominen palasi kokoukseen klo 13.30.

Harri Seikola palasi kokoukseen klo 13.35.

Esittelijä ehdotti, että talousarviokirjasta poistetaan s. 105 rivi "Uintikeskus Ulpukka perusparannus/uuden uimahallin rakentaminen, 70.000 euroa)". Esittelijän esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Jonna Mero esitti Jonni Moislahden kannattamana, että luvun 10.4.1 s. 107 hanke 3042 Ensimaa (550.000 euroa) siirretään vuodelle eteenpäin vuodelle 2025. Kaupunginhallitus hyväksyi Meron esityksen yksimielisesti.

Keskeytettiin tämän pykälän käsittely klo 13.55, pidettiin kokoustauko klo 13.55-14.00 ja tauon jälkeen käsiteltiin § 404. Viranhaltijat kaupunginjohtajaa, henkilöstöjohtajaa ja hallintojohtajaa lukuun ottamatta poistuivat § 404 käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Palattiin tämän pykälän käsittelyyn klo 15.30 § 404 käsittelyn jälkeen.

Jonna Mero esitti, että maanhankintaan varattu määräraha lasketaan 2 miljoonaan euroon ehdotetun 2,2 miljoonan euron sijasta. Esitys raukesi kannattamattomana.

Mikko Kunttu poistui kokouksesta klo 15.40 tämän asian aikana.

Esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että kaupunginhallitus jatkaa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026 käsittelyä seuraavassa kokouksessa. Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.